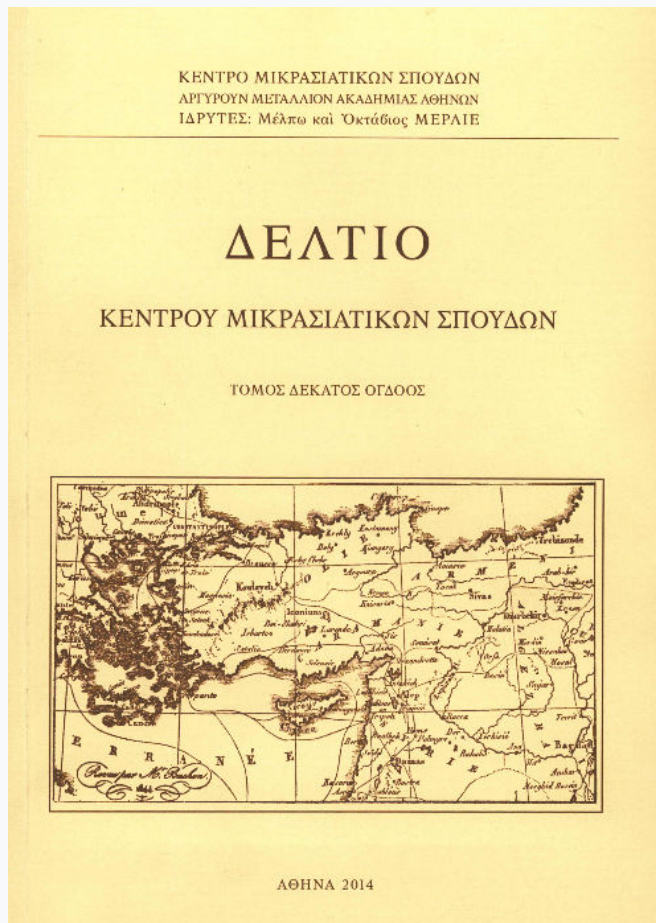

Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών

Τόμ. 18 (2014)

Ο Samuel Baud-Bony στην Αθήνα του 1930

Μάρκος Φ. Δραγούμης

doi: [10.12681/deltiokms.302](https://doi.org/10.12681/deltiokms.302)

Copyright © 2015, Μάρκος Φ. Δραγούμης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Δραγούμης Μ. Φ. (2014). Ο Samuel Baud-Bony στην Αθήνα του 1930. *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών*, 18, 11-12. <https://doi.org/10.12681/deltiokms.302>

Ο SAMUEL BAUD-BOUY ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΤΟΥ 1930

Ο Έλβετός Samuel Baud-Bovy (Γενεύη 1906-1986) καταγόταν από οικογένεια καλλιτεχνών και διανοουμένων. Ο συγγραφέας πατέρας του μαζί με τόν συμπατριώτη του φωτογράφο Fred Boissonnas στις 2 Αύγουστου 1913 έγιναν οι πρώτοι ορειβάτες που κατάφεραν να πατήσουν την κορυφή του Όλύμπου οδηγούμενοι από τόν Χρήστο Κάκκαλο. Ακολούθησε μιὰ δευτέρα ανάβαση τὸ 1927, στήν ὁποία συμμετεῖχε καὶ ὁ εικοσάχρονος Samuel, σπουδαστὴς τότε τῆς κλασικῆς φιλολογίας καὶ τῆς δυτικῆς μουσικῆς (βιολί, σύνθεση, διεύθυνση ὀρχήστρας, μουσικολογία). Τὸ ἐπόμενο ἀκαδημαϊκὸ ἔτος (1928-1929) ὁ Samuel Baud-Bovy, ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τὰ δημοτικὰ τραγούδια πὺ ἀκουσε καὶ εἶδε νὰ χορεύονται στήν περιοχή τοῦ Όλύμπου, πῆγε στὸ Παρίσι γιὰ νὰ φοιτήσῃ στὸ Νεοελληνικὸ Ἰνστιτοῦτο τῆς Σορβόνης κοντὰ στὸν ἑλληνοιστὴ Hubert Pernot. Καὶ τὸ φθινόπωρο τοῦ 1929 ἦρθε πάλι στήν Ἑλλάδα μὲ ὑποτροφία τοῦ κληροδοτήματος Λαμπράκη-Μαυποῖρ γιὰ νὰ τελειοποιηθεῖ στὴ γλώσσα καὶ νὰ μελετήσῃ βυζαντινὴ καὶ δημοτικὴ μουσικὴ. Στὸ διάστημα πὺ ταξίδευε γιὰ ἐδῶ καὶ παρέμεινε στήν Ἀθήνα (20.9.1929-14.6.1930) ἔγραφε σχεδὸν καθημερινὰ ἕνα ἡμερολόγιο, τὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ ὁποίου παραχωρήθηκε ἀπὸ τὸν γιό του Manuel γιὰ νὰ ἐκδοθεῖ τόσο στὸ πρωτότυπο ὅσο καὶ μεταφρασμένο στὰ ἑλληνικὰ στὸ Δελτίο τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν, μὲ τὸ Μουσικὸ Λαογραφικὸ Ἀρχεῖο τοῦ ὁποίου ὁ συγγραφέας εἶχε στενὴ σχέση γιὰ πάρα πολλὰ χρόνια.

Μιὰ προσεκτικὴ ἀνάγνωση τοῦ ὑπὸ δημοσίευση ἡμερολογίου ἀποκαλύπτει μιὰ προσωπικότητα μὲ ἰδιαίτερη εὐφυΐα καὶ συγκρότηση καὶ ἐκπληκτικὰ δραστήρια. Μέσα σὲ λίγους μῆνες βελτίωσε θεαματικὰ τὰ ἑλληνικά του, μιλώντας τα πια μὲ ἄνση, διάβασε πολλοὺς καὶ δύσκολους νεοέλληνας συγγραφεῖς στὸ πρωτότυπο (Παπαδιαμάντη, Κάλβο, Παλαμᾶ κ.ἄ.), μελέτησε βυζαντινὴ μουσικὴ στὸ Ὡδεῖο Ἀθηνῶν μὲ τὸν Νικόλαο Παππᾶ, συνεχίζοντας παράλληλα, ὅσο προλάβαινε, τὴν ἐξάσκησή του στὸ πιάνο, τὸ βιολί καὶ τὴ διεύθυνση ὀρχήστρας. Ἐπιπλέον, δίδαξε στὸν

έαυτό του τη δημοτική μουσική διαβάζοντας (από βιβλία που δανειζόταν από την Έθνικη Βιβλιοθήκη) τις συλλογές του Ψάχου και του Παχτίκου. Και χάρη στη Μέλπω Μερλιέ, που τον κατηύθυνε στα έθνομουσικολογικά, άκουσε ζωντανά λαϊκούς μουσικούς από τα Μέγαρα και τα Δωδεκάνησα αλλά και πρόσφυγες από τη Θράκη και τη Μικρασία. Όλες αυτές οι μέλετες –στις όποιες δά πρέπει να προστεθεί ή παρουσία του στις παραδόσεις των καθηγητών Βέη, Κουγέα και Μενάρδου στο Πανεπιστήμιο– δέν εμπόδισαν τον Samuel Baud-Bovy πότε μοναχό και πότε μαζί με άλλους να περιηγείται, συχνά πεζή, την Άττική και τη Μεγαρίδα, να είναι τακτικός άκροατής της Συμφωνικής Όρχηστρας του Ώδείου Άθηνών που διηύθυνε τότε κυρίως ο Δημήτρης Μητρόπουλος, να παρακολουθεί θεατρικές και μελοδραματικές παραστάσεις και διάφορα ρεσιτάλ πιάνου, βιολιού και τραγουδιού, να πηγαίνει σε διαλέξεις, να επισκέπτεται εκθέσεις ζωγραφικής και να καλλιεργεί τις κοινωνικές του σχέσεις – μεταξύ άλλων γνώρισε τον Καλομοίρη, τον Παλαμά, τον Δροσίνη και την Εύα Σικελιανού.

Οί πιό στενοί του φίλοι στο διάστημα αυτό υπήρξαν ο άρχαιολόγος Ίωάννης Παπαδημητρίου, τó ζεύγος Μέλπως και Όκτάβιου Μερλιέ και κάποιος Έλβετοί (ó ζωγράφος Amiguet και τó ζεύγος Weiglé).

Μία αγαπημένη συνήθεια του Samuel Baud-Bovy ήταν να θανμάζει τó λεκανοπέδιο της Άττικής από τόν Λυκαβηττό που δέν χόρτανε να τόν σκαρφαλώνει. Άλλά πιό συχνά ανέβαινε στην Άκρόπολη, για τήν όποία είχε ιδιαίτερη αγάπη, όπως και για ότιδήποτε είχε σχέση με τά άρχαιολογικά μνημεία και μουσειά της πόλης. Τό ίδιο, όμως, ενδιαφερόταν και για καθετί σημαντικό ή φαινομενικά άσήμαντο που συναντούσε στους δρόμους και τις έξοχες τών Άθηνών. Η παρατηρητικότητα ήταν μία από τις μεγάλες άρετές του.

Ό Samuel Baud-Bovy δέν άφηνε τίποτε από όσα έβλεπε και άκουγε χωρίς να τó σχολιάζει. Οί κρίσεις του ήταν άυστηρές, αλλά πάντοτε δίκαιες και καλοπροαίρετες και φανερώνουν έναν άνθρωπο με κοφτερό μυαλό και έμπιστοσύνη στον έαυτό του. Όπως οί περισσότερες ιδιοφυΐες, έτσι κι αυτός είχε τήν τύχη να ώριμάσει σε πολύ μικρή ηλικία.

Τό ανά χείρας ήμερολόγιο είναι πολύτιμο όχι μόνο επειδή άποκαλύπτει τή σπουδαία προσωπικότητα ενός ένθερμου φιλέλληνα, αλλά και γιατί άπαθανατίζει μιάν εξάισια για τή ζωντάνια, γοητεία, ήρεμία και γραφικότητά της Άθήνα που δέν πρόκειται να ξαναυπάρξει.